

Dialectes	ROSSELLONÈS	CENTRAL	BALEAR	ALGUERÈS	NORD-OCCIDENTAL	VALENCIÀ
Trets						
1a persona Present d'indicatiu	cant- [i]	cant- [u]	cant- ø	cant- ø	cant- [o]	cant- [e]
Incoatiu	-EIX-	-EIX-	-ESC-	-EIX-	-IX- -ISCA-	-IXC- -ESC-
Present d'indicatiu d'ÉSSER	s[ú]m ets és sem seu s[ú]n	sóc ets és som sou són	som ets és som(s) sou són	só sés és sem seu són	sóc ets és som sou són	sóc eres és som sou són
-n[t] -l[t]	No	No	Sí	Sí	No	Sí
Distinció [b]/[v]	No	No ⁽¹⁾	Sí	Sí	No	Hi predomina
Vocalisme àton	a / e > [ə] o / u > [u]	a / e > [ə] o / u > [u]	a / e > [ə] o > [o] ⁽²⁾ o / u > [u]	a / e > [a] o / u > [u]	a > [a] e > [e] o > [u] u > [u]	a > [a] e > [e] o > [u] u > [u]
Article	[ə]l	[ə]l ⁽³⁾	[ə]s	l[u]	l[o]	[e]l
Plurals plans Plurals aguts	home -s camí -s	home -s ⁽⁴⁾	home -s ⁽⁴⁾	home -ns	home -ns	home -s
Possessius	meu teu seu meua teua seua nostre vostre llur llura llurs llures	meva teva seva	meva teva seva ⁽⁵⁾	meu tou sou mia tua sua nostro vostro	meua teua seua	meua teua seua
Lèxic comparat	blat d'indi nin pallago tomata	blat de moro nen noi tomàquet	moixó, melic, camí (=vegada), dijuni, cuïc, caure de llombo	blat d'índies ⁽⁶⁾ nin al·lot tomàtiga	minyó pomata	panís ⁽⁶⁾ xiquet noi tomata
Lèxic propi	<i>Gal·licismes</i> : gara, vuatura, trotuart, llapí <i>Occitanismes</i> : veire, peirer, belleu <i>Arcaïsmes</i> : llestar, ca, cercar, quelcom <i>Altres</i> : espíar (= mirar), oliu		capell, ca, moix, horabaixa, besada, calces (=mitges), bres, doblers ⁽⁸⁾	<i>Sardismes</i> : murendu, arbre de..., mestre de... <i>Arcaïsmes</i> : froment, llong, eixir, gonella <i>Italianismes</i> : assai, vèrgine, sècol <i>Castellanismes</i> : feu, judia <i>Altres</i> : maco (=boig), cutxo	melic, corder, pigota, muricec, paloma, padrí (=avi), barrusca (=raspa), silló (=càntir)	vesprada, rabosa, aplegar, eixir, obrer (=paleta), sarvatxo/fardatxo Diminutius lexicalitzats o no

(1) En el tarragoní encara manté la distinció la gent gran.

(4) El tarragoní i l'eivissenc pluralitzen amb –ns.

(7) *Dacsa* només en valencià meridional.

(2) Només en mallorquí.

(5) En eivissenc *meua, teua, seua*

(8) A Menorca, com a conseqüència de la dominació anglesa durant el segle XVIII, trobem força anglicismes.

(3) En el tarragoní perviu la forma l[u].

(6) A Eivissa, *dacsa*; en pellarès, *milloc*.